

GYMNÁZIUM JOSEFA KAINARA, HLUČÍN, PŘÍSP. ORGANIZACE
748 01 Hlučín, Dr. Ed. Beneše 586/7

Strategie

předcházení šikaně

2025/2026

Tato strategie předcházení šikaně vychází z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT 21291/2010-28).

1. Co je to šikana?

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese.

1.1 Přímé znaky šikany

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávisťným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

1.2 Nepřímé znaky šikany

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;

- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

1.3 Znaky kyberšikany

- zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem;
- prezentace ponižujících videí na sociálních sítích, prezentace zraňujících komentářů na webu;
- rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny;
- výhružné SMS nebo e-maily apod.

1.4 Varovné signály pro zákonné zástupce

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi;
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.;
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem;
- nechce jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach;
- ztráta chuti k jídlu;
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem;
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu);
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu;
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně;
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad;
- zmínky o možné sebevraždě;

- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí;
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze;
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí;
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje zlobu vůči rodičům;
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma;
- své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.);
- dítě se vyhýbá docházce do školy;
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku

2. Zmapování situace Gymnázia Josefa Kainara, Hlučín, p. o.

Na našem gymnáziu jsme v minulosti zaznamenali projevy šikany a kyberšikany. Důležité je, aby jakékoliv podezření na šikanu a přímé znaky šikanování byly vyučujícími ihned zachyceny a žáci byli na nevhodné chování upozorněni. Ve škole pravidelně sledujeme vztahy mezi žáky a věnujeme pozornost varovným signálům možného rizikového chování. Ve škole funguje anonymní schránka důvěry (EduPage). Za nevhodná chování jsou udělována výchovná opatření a snížené známky z chování. Ve škole jsou rizikovými místy školní šatny, WC, případně vstup do šaten. Na chodbách je zajištěn aktivní dohled vyučujících. Otevřená komunikace mezi žáky a učiteli pomáhají předcházet rozvoji skrytých forem šikany. Mgr. Petr Klein, školní metodik prevence, Mgr. Eliška Stuchlíková, školní psycholožka, Mgr. Romana Olšáková, výchovná poradkyně a Mgr. Jan Šamárek, kooperují v Školním poradenském pracovišti (dále jen ŠPP).

3. Primární prevence proti šikaně v třídnických hodinách

Třídnické hodiny probíhají jednou měsíčně. Třídní učitelé pracují se třídou v komunitním kruhu. TU pracují s třídním kolektivem tak, aby se každý žák ve třídě cítil bezpečně, dbají na pravidla pro práci v kruhu – viz metodiky pro práci v třídnických hodinách na školním úložišti OneDrive. Vhodnými tématy pro prevenci šikany jsou práce s emocemi a agresivitou, bezpečné zvládnání vzteku a stresu, empatie, posilování duševní odolnosti (resilience), komunikace, respekt, bezpečné

chování na sociálních sítích, bezpečný kyberprostor, sebepojetí a sebevědomí a v neposlední řadě klima třídy.

Pro práci v TH lze využít: karty resilience, karty s tučňáky, karty silné stránky, karty emocí, filmy (Jeden svět na školách, preventivní filmy na flashdisku), materiály pro vyučující na OneDrive rozčleněné do jednotlivých kategorií rizikových forem chování.

4. Primární prevence šikany ve výuce

Všichni vyučující ve výuce jednotlivých předmětů budují bezpečný vztah se žáky, všímají si změn chování, nálad a izolace. Vytvářejí bezpečné prostředí, ve kterém se žák může svěřit. Vyučující zastavují jakékoliv posměšky, ironii a manipulaci. V hodinách pracují ve skupinách (náhodných) a podporují spolupráci před soutěživostí, zejména u dětí s nižším sebevědomím. Vyučující informuje členy ŠPP, pokud má podezření na šikanu. Problematikou šikany se lze věnovat napříč všemi předměty (rasismus, xenofobie, články o šikaně v cizích jazycích, filmy, dokumenty JSNS, bezpečný kyberprostor, umělá inteligence).

5. Školní akce posilující kolektiv a prevenci šikany

Naše gymnázium podporuje různé školní a třídnické akce, které stmelují školní a třídní kolektiv a zlepšují klima školy a tříd. Jedná se např. o Crazy den a NonStop ve volejbale, poslední zvonění maturantů, stužkovací ples maturantů, třídní exkurze a výlety, vánoční zpívání na schodech, školní zájmové útvary, sportovní utkání, školní kapely a muzikál, kulturní představení na nový rok a oblíbené vánoční kino. Dobré vztahy ve škole i třídě jsou klíčem k úspěchu a bezpečí.

6. Krizový plán při zjištění šikany

Žáci jsou povinni oznámit kterémukoliv zaměstnanci jakékoliv projevy šikany, které ve škole pozorují. Zaměstnanci školy jsou povinni projevy šikany také oznámit a kontaktují třídního učitele, případně rovnou někoho z ŠPP, nebo ředitelku školy, dodržují všechny dohledy rozvrhované EduPage. V případě kybershikany je nutné zajistit důkazy v telefonu či PC, udělat kopie obrazovek. ŠPP svolají schůzku a dodržují doporučený postup pro řešení šikany.

7. Postup pro řešení šikany

- Odhad závažnosti onemocnění skupiny.
- Nesmí docházet k přímé konfrontaci pachatele a oběti!
- Rozhovory s informátory a oběťmi (ne s podezřelými).
- Nalezení vhodných svědků.
- Individuální, případně i konfrontační rozhovory se svědky (Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je, kdo je agresorem, kolik je agresorů, kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem? Co, kdy, kde, jak dělali agresori obětem? K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo? Jak dlouho šikana trvá?).
- Ochrana oběti.
- Rozhovor s agresory.
- Chránit informátory!
- Ochrana oběti (dohledy, ponechat žáka doma v závažných případech).
- Jednání ŠPP, zápisy, schůzka s rodiči, možnost oznámení Policii ČR (npor. Bc. Jakub Gaida, 974 737 701), OSPOD Hlučín (Mgr. Monika Chudá, 595 020 247), možnost konzultace s Probační a mediační službou Opava (Mgr. Dušan Beyer, dušan.beyer@pms.gov.cz, 734 362 939), případně se státní zástupkyní Opava (JUDr. Yvetta Mališková, 737 774 792).
- Práce s celou třídou (možno využít oblastní metodičku prevence, která se šikanou zabývá – PPP Opava Mgr. Šimečková).
- Lze udělit výchovná opatření (napomenutí a důtka TU, důtka ŘŠ, podmíněčné vyloučení a vyloučení ze studia, snížení známky z chování, převedení do jiné třídy, doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení střediska výchovné péče pro děti a mládež (SVP) v Ostravě–Koblov vedouci@svp-ostrava.cz (Mgr. Simona Muťková, 776 097 226).

Se Strategií předcházení šikaně jsou seznámeni zaměstnanci školy (na nejbližší pedagogické radě), zákonní zástupci a žáci školy (prostřednictvím webových stránek). Povinnost řídit se strategií vychází také ze Školního řádu Gymnázia Josefa Kainara, Hlučín.

GYMNÁZIUM JOSEFA KAINARA, HLUČÍN, PŘÍSP. ORGANIZACE
748 01 Hlučín, Dr. Ed. Beneše 586/7

V Hlučíně 26. 11. 2025

Mgr. Petr Klein v. r.
školní metodik prevence

Mgr. Andrea Cahelová v. r.
ředitelka školy